

SPRÅKNÄMNDEN FÖR FINLÄNDSKA TECKENSPRÅK – det 74:e mötet

Tid tisdagen den 17 mars 2020 kl. 10.00–13.19

Plats distansmöte med Whatsapp

Närvarande:

medlemmar	Alf Ekström	
	Jarkko Keränen	
	Sanna Paasonen	
	Taina Petäjäinen	kl. 10–12.43
	Juhana Salonen	ordförande
	Mikaela Tillander	
	Elina Tapio	
	Mari Virtanen	
sekreterare	Maria Andersson-Koski	kl. 10–12.27
	Leena Savolainen	

Frånvarande:

medlem	Mari Virtanen
--------	---------------

PROTOKOLL

§ 1 Mötet öppnas

Ordföranden öppnade mötet kl. 10.00 genom att skicka en tecknad video i Teckenspråksnämndens Whatsapp-grupp. Utöver att öppna mötet, innehöll videon också paragraf 2–5. Medlemmarna godkände ärendena som ordföranden tecknat i videon genom att bekräfta med Whatsapp-meddelanden.

§ 2 Mötets laglighet och beslutsförhet

Ordföranden konstaterade att mötet var lagenligt sammankallat och beslutsfört.

§ 3 Mötets föredragningslista

Med ett gemensamt beslut anpassades den ursprungliga föredragningslistan till att lämpa sig för ett Whatsapp-möte. Distansmötet ersatte det planerade fysiska mötet i Helsingfors. Juhana Salonen och Leena Savolainen anförtroddes att göra ändringar i föredragningslistan. Den anpassade föredragningslistan godkändes utan förändringar.

§ 4 Justering av föregående mötesprotokoll

Följande protokoll lyftes fram för justering:

- 9.10.2019 protokoll på svenska
- 18.11.2019 protokoll på svenska och finska
- protokoll på finskt teckenspråk 59–72 (14.12.2015–9.10.2019)
  - Av misstag hade protokollet från det 70:e mötet 19.3.2019 aldrig översatts till finskt teckenspråk. På grund av coronavirusituationen färdigställs protokollet vid en senare tidpunkt.

Beslut 1: Vi beslöt att alla hittills ojusterade protokoll, justeras per e-post. Kommentarer till protokollen kan också ges i form av tecknade videomeddelanden i Teckenspråksnämndens Whatsapp-grupp.

§ 5 Val av person som gör det teckenspråkiga mötesreferatet

Beslut 2: Vi beslöt att inte göra ett teckenspråkigt referat av mötet.

§ 6 Ordningstal i datum

Språkrådgivningen vid Finlands Dövas Förbund har fått en fråga om variation i hur man tecknar datum på finskt teckenspråk. Frågan ställdes i Facebookgruppen *Viittomakielityö – Teckenspråksarbete* och fick många kommentarer. Språkrådgivare Janne Kankkonen har bett nämnden behandla ärendet.

Frågan i korthet på svenska: Är det på finskt teckenspråk möjligt att teckna datumen 21–29 och 31, så att handflatan i den senare delen av det sammansatta tecknet (1–9) vänds bort från tecknaren medan handen förs rakt neråt? Eller förekommer detta sätt att teckna enbart på finlandssvenskt teckenspråk?

- Tecknat sammandrag av ärendet och diskussionen som förts om det. Sammandraget är gjort av Janne Kankkonen, 16.3.2020: [Http://youtu.be/x56BoVekj1g](http://youtu.be/x56BoVekj1g)

- Den ursprungliga frågan 21.1.2020
<https://www.facebook.com/pirjo.kilkkila/videos/10159034175684918/?t=77>
- Janne Kankkonens svar 17.2.2020
<https://www.facebook.com/janne.kankkonen1/videos/3436451759758694/?t=10>

Sammandrag av mötesdiskussionen

Vi konstaterade att sättet att teckna datumen inte är bekant för nämndmedlemmarna som använder finskt teckenspråk. Å andra sidan konstaterade nämnden att språkliga fenomen lätt börjar sprida sig i samband med att de diskuteras av språkgemenskapen (t.ex. på Facebook). Vi diskuterade också ifall Teckenspråksnämnden borde delta i diskussionen som förs i gruppen *Viittomakielityö – Teckenspråksarbete*.

Beslut 3: Teckenspråksnämnden ansåg att det inte är dess uppgift att ge råd i en dylik fråga. Nämnden tar alltså inte ställning i frågan. Som avslutning på diskussionen konstaterade nämnden att det är språkrådgivningens uppgift att styra diskussioner som förs i Finlands Dövas Förbunds Facebookgrupp *Viittomakielityö – Teckenspråksarbete*.

Teckenspråksnämnden kan ändå följa diskussionen, ge stöd och vid behov föra fram nämndens åsikt i frågan. Teckenspråksnämnden följer framöver frågan med intresse.

§ 7 Övriga ärenden

- a) Förra året beslöt Teckenspråksnämnden att de presenterar sin verksamhet på Dövas riksomfattande kultur dagar i Joensuu 5–7.6.2020.

Beslut 4: Vi beslöt att återkomma till ärendet på mötet 5.5.2020 eftersom det kan hända att kulturdagarna ställs in på grund av coronaviruset.

- b) På mötet 9.10.2019 behandlade Teckenspråksnämnden dövblindas teckenspråk. Efter mötet har arbetstagare som jobbar med teckenlexikon i Finlands Dövblinda rf och i Finlands Dövas Förbund träffats på ett möte (i februari 2020) och bestämt följande:
- Finlands Dövas Förbund ordnar två SignWiki-workshoppar för dövblinda hösten 2020 (i Tammerfors och Helsingfors). Riitta Lahtinen från Finlands Dövblinda rf deltar i arrangemangen av workshopparna.
  - Det material som Finland Dövblinda rf producerat och nu finns på deras webbplats, kommer att göras tillgängligt i SignWiki på finskt teckenspråk
<https://finsl.signwiki.org>. Hur tecknen överförs i praktiken bestäms separat.

- c) På mötet 18.11.2019 gästades Teckenspråksnämnden av LapCI ry:s verksamhetsledare Janet Grundström. Nämnden diskuterade vad som hände efter mötet.

Elina Tapio berättade att hon, Juhana Salonen, Jarkko Keränen och forskare Laura Kanto har träffats i Jyväskylä efter novembermötet för att diskutera familjers möjligheter att välja teckenspråk som ett av språken för sina döva barn. Därtill diskuterade de vilka faktorer som inverkar på språkvalet. På mötet fokuserade gruppen speciellt på forskning som olika aktörer refererar till i samband med språkvalsdiskussioner. Gruppen gick igenom aktuell forskning som tar ställning till teckenspråkets inverkan på talspråksutveckling.

På mötet 18.11.2019 lyfte Janet Grundström fram forskning som visar att teckenspråk har en negativ effekt på talspråksutvecklingen. Forskningen hon refererade till var artikeln Geers et al. (2017) (<https://pediatrics.aappublications.org/content/140/1/e20163489>) som på många håll gett upphov till både diskussion och kritik (bland annat av Hall et al. 2019 <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/0142723719834102>).

Både forskning som kritiserat Geers et al:s artikel och gruppen som träffades i Jyväskylä, konstaterar att artikeln under inga omständigheter kan användas som

bevis för att teckenspråk skulle ha en negativ inverkan på talspråksutvecklingen. Elina Tapio kontaktade Janet Grundström och gav henne forskningsartikeln som kritiserat Geers et al:s artikel. Ifall LapCI ry i framtiden stöter på felaktig information grundad på Geers et al:s artikel, kan de motbevisa denna med korrekt information.

Beslut 5: Vi konstaterade att ämnet (familjers möjlighet att välja teckenspråk som ett av språken för sina döva barn) kräver en mer ingående diskussion under nästa möte för att nämnden ska kunna fatta beslut om hur situationen följs upp. Sekreterarna reder ut ifall Finlands Dövas Förbund tänker arrangera mötet mellan föreningar i hörselbranschen, som det var tal om redan för ett år sedan (se Teckenspråksnämndens möte 11.6.2019, § 6, beslut 2).

- d) Utlåtandebegäran om utredningen om antecknandet av flera språk i befolkningsdatasystemet <https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=d6647485-7b09-44a8-bd82-faf3eb5497f2&respondentId=00000000-0000-0000-0000-000000000000&proposalLanguage=9ff64fe9-04da-4471-9f0c-3f2016e71b4f>

Finlands Dövas Förbund har gett Teckenspråksnämnden alternativet att skriva ett gemensamt utlåtande. Utlåtandet ska skickas till Justitieministeriet senast 30.4.2020.

Beslut 6: Vi beslöt att skriva ett gemensamt utlåtande med Finlands Dövas Förbund. Sekreterarna sköter kommunikationen mellan Teckenspråksnämnden och förbundet

- e) Beställningsverket ”Vad säger nordisk forskning, publicerad sedan 2000, om barns och ungas tillgång till teckenspråk?” av Nordiska teckenspråksnätverket och Språkrådet i Norge.

Verket som är beställt av OsloMet-universitet genomförs som ett systematiskt översiktsarbete. Verket grundar sig därmed på ett urval vetenskapliga artiklar. Det nordiska teckenspråksnätverkets finländska kontaktpersoner Annika Aalto och Leena Savolainen har kritiserat att artikelunderlaget är väldigt ojämnt fördelat mellan de nordiska länderna. Språkkunskaperna hos dem som sammanställer översikten gör att enbart material skrivet på norska, svenska, danska och engelska beaktas. Bland annat sju centrala publikationer på finska, publicerade 2008–2018 noteras inte alls. Av de artiklar som valts till översikten behandlar cirka 40 % situationen i Norge, 40 % situationen i Sverige, 10 % Danmark, 8 % Finland och 0 % Island, Färöarna och Grönland. Trots ett flertal anmärkningar av Aalto och Savolainen har OsloMet inte gjort något för att lösa problemet. Risken är att slutprodukten (en vetenskaplig artikel och ett populärvetenskapligt sammandrag) inte blir tillförlitlig i länderna som inte är jämlikt representerade i litteraturen.

Beslut 7: Sekreterarna ger nämnden mer ingående information om forskningsöversikten och en del av medlemmarna kan ta ställning till om ytterligare bakgrundslitteratur från Finland saknas. I övrigt följer nämnden med hur projektet framskrider.

- f) Unescos definiering av utsatthet av finskt teckenspråk: information om processen.

Finland Dövas Förbund och Teckenspråksnämnden besvarade Unescos Survey of World Languages-enkät i december 2018. Målsättningen var att bedöma utsattheten för det

finska teckenspråket. Utgående från ett e-postmeddelande av Unesco berättade Leena Savolainen följande:

- Unesco publicerar resultaten av sin språkkartläggning hösten 2020.
- I slutet av 2020 publicerar Unesco också en ny webbsida för “Atlas över världens språk” (World Atlas of languages web platform).
- I samband med ett evenemang i Mexiko 27–28.2.2020 har Unesco berättat om preliminära resultat från den språkliga kartläggningen (Survey of World Languages). Samtidigt har de offentliggjort att 2022 utgör starten för “International Decade of Indigenous Languages” (Det internationella årtiondet för “ursprungsspråk”) <https://en.unesco.org/news/unescos-high-level-event-towards-international-decade-indigenous-languages-begins>.

§ 9 Meddelanden

- a) Livs 2-projektet vid Humanistiska yrkeshögskolan Humak hade sitt avslutande seminarium 15.2.2020. <https://livestream.com/infocrea-fi/livs-2-slutseminarium>

- b) Finlands Dövas Förbund har beviljats 20 000 € för fortsatt revitalisering av finlandssvenskt teckenspråk. Finansieringen används för att samordna aktörer inom småbarnspedagogiken och grundskolan, med målsättningen att öka informationen om hörselnedsatta och teckenspråkiga barns behov.
- c) Språk, makt och delaktighet. Avlutande seminarium för Kone-stiftelsens språkprogram 28.1.2020 i Paasitorni, Helsingfors. Finlands Dövas Förbunds Korpus- och Signwiki-projekt, som finansierades av språkprogrammet, deltog med en egen presentation *Omaleimaisen kielivähemmistön voima. En unik språkgrupp med sisu*. Se seminariet på Facebook <https://www.facebook.com/koneensaatio/videos/171841977422955/> och alla presentationer på <https://www.dropbox.com/sh/qxuzgm3mes70ltj/AADX0SnB98IVB6LIdQ-Elhfiia?dl=0&fbclid=IwAR1L2s5tui-9Y1ZrVa-9gMjWNhL9Qp0nyXQjztWyEYHKhHcvcOqw0EYf6Uc>.
- d) Teckenspråksnämnden fick en egen sida på Finlands Dövas Förbunds nya webbsidor. Nämndens webbsida uppdateras under våren.
- på finska: <https://kuurojenliitto.fi/viittomakielten-lautakunta/>
  - på svenska: <https://kuurojenliitto.fi/sv/spraknamnden-for-finlandska-teckensprak/>
- e) Utbildningsstyrelsen, Undervisnings- och kulturministeriet och CSC har publicerat en ny tjänst: Biblioteket för öppna lärresurser <https://aoe.fi/#/etusivu>.

§ 10 Följande möte

Följande möte hålls 5.5.2020 kl. 10–15.

§ 11 Mötet avslutas

Ordföranden avslutade mötet kl. 13.19.

Vid protokollet

Maria Andersson-Koski
Sekreterare

Justerat av

Juhana Salonen
Ordförande